

Erstatningsordningen for norske fiskere

Agny Laukeland Bygnes

Seniorrådgiver, Miljøseksjonen i
Fiskeridirektoratet

Fisk og seismikk, 9.-10. april 2025

Erstatningsordningen for norske fiskere - Disposisjon

- De ulike erstatningsordningene
- Erstatningsnemndenes sammensetning
- Saksgang
- Erstatningsnemnda for beslagleggelse av fiskefelt

De ulike erstatningsordningene

Petroleumsloven kapittel 8

§ 8-1 Saklig virkeområde og definisjoner

«Dette kapittel gjelder erstatning for økonomisk tap som petroleumsvirksomheten påfører norske fiskere som følge av at virksomheten legger beslag på fiskefelt, eller medfører forurensning og avfall eller ved at innretning eller tiltak i forbindelse med plassering av denne volder skade.»

Erstatning for:

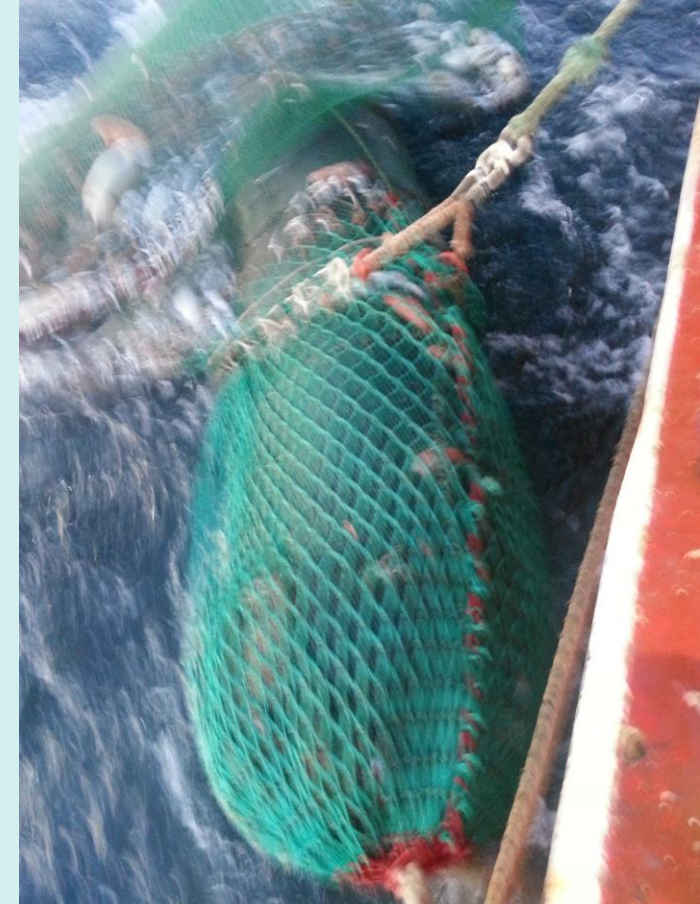
- beslaglagte fiskefelt – § 8-2
- forurensning og avfall – § 8-3
- skadevoldende innretning mv. – § 8-5

Kravene behandles i nemnder:

- beslaglagte fiskefelt – nemnd 1
- forurensning og avfall, skadevoldende innretning mv. – nemnd 2.

De ulike erstatningsordningene

- Forskrift om kompensasjon for tapt fangsttid (Hjemmel – petrl § 10-18)
- Kompensasjon til fiskere for tapt fangsttid ved lokalisering, opptak og ilandbringelse av skrap som ikke stammer fra petroleumsvirksomhet.
- Krav behandles i nemnd 3.
- Nemndenes vedtak kan påklages til felles klagenemnd

Erstatningsnemndenes sammensetning

- Medlemmene oppnevnes av Energidepartementet for en periode på 2 år av gangen.
- Nemndenes sammensetning mv. er regulert i forskrift.

Medlem	Nemnd 1	Nemnd 2	Nemnd 3	Felles klagenemnd
Leder	Tingrettsdommer	Tingrettsdommer	Tingrettsdommer	Lagdommer
Medlem	Sokkeldirektoratet	Norges Fiskarlag	Norges Fiskarlag	Norges Fiskarlag
Medlem	Fiskeridirektoratet	Offshore Norge	Fiskeridirektoratet	Conoco Phillips
Medlem				Sokkeldirektoratet
Medlem				Fiskeridirektoratet

Saksgang

Skjema og søknad

Finn søknad og skjema fra Fiskeridirektoratet. Velg tema du er på jakt etter, eller skjema som er mest besøkt. Du kan også søke.

VELG TEMA

Alle Yrkesfiske Akvakultur Turistfiske Fritidsfiske

VELG MEST BESØKT

Alle Dispensasjon Drift og tilsyn Erstatning Fiskefartøy Fiskermanntall Hummer Kjøp av fangst Kongekrabbe Kvoter Leppefisk Lisens Makrellstørje Oppdrettstillatelser Rømt fisk Sporing av fartøy Statistikk/lønnsomhet Ungdomsfiske

Viser 3 av 67 Nullstill filter

☒ **Beslagleggelse av fiskefelt**
Søk om erstatning for økonomisk tap dersom petroleumsvirksomhet beslaglegger fiskefeltet ditt.
FD0111 | Yrkesfiske | Erstatning

☒ **Kompensasjon for tapt fangsttid**
Du kan få kompensasjon for tapt fangsttid ved lokalisering, opptak og ilandbringelse av skrap.
FD0134 | Yrkesfiske | Erstatning

☒ **Tapt eller skadet fiskeredskap**
Du kan få erstatning hvis skade eller tap på redskap skyldes petroleumsvirksomhet.
FD0041 | Yrkesfiske | Erstatning

- **Søknadsskjema på Fiskeridirektoratets nettsider.**
- **Sendes til nemndens sekretariat – Fiskeridirektoratet.**
- **Saksforberedelse i Fiskeridirektoratet før søknaden behandles i nemndsmøte.**
- **Nemndenes vedtak kan påklages til felles klagenemnd innen to måneder.**
- **Nemndene behandler klagen og vurderer om vedtaket skal omgjøres, eller om saken skal oversendes til klagenemnda.**
- **Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.**
- **Klagenemndas vedtak legges til grunn i nemndene ved behandling av nye søknader.**

Erstatningsnemnda for beslaglegging av fiskefelt – Vilkårene for erstatning

§ 8-2. Beslaglegging

«Dersom petroleumsvirksomheten i et område helt eller delvis beslaglegger et fiskefelt, plikter staten i den utstrekning fisket blir umuliggjort eller vesentlig vanskeliggjort å yte erstatning for det økonomiske tap dette medfører.

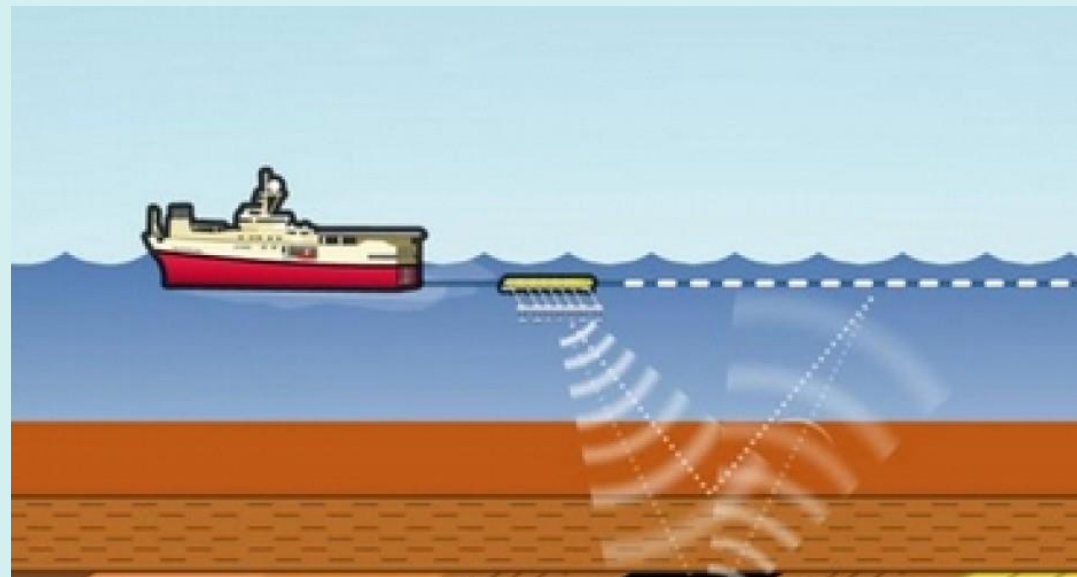
Erstatningen kan fastsettes helt eller delvis som et engangsbeløp eller som faste årlige beløp. Tap som er oppstått mer enn 7 år etter beslagleggelsen fant sted, kan normalt ikke kreves erstattet.

Staten kan kreve regress av rettighetshaveren dersom rettighetshaveren burde ha avverget tapet.»

- Seismiske innsamlinger er en del av petroleumsvirksomheten.
- Beslaglegger seismikkaktivitet fiskefeltet helt eller delvis?
 - faste innretninger vs. seismikkaktivitet
 - seismikkfartøy med kabler - arealbeslag
 - skremmeeffekt fra seismikkaktivitet
 - erstatningsnemnda – Quo Vadis-saken
- Fiskers tilknytning til feltet
- Dersom beslaglegging: er fisket umuliggjort eller vesentlig vanskeliggjort?

Erstatningsnemnda for beslagleggelse av fiskefelt – Vilkårene for erstatning

- Alminnelige erstatningsrettslige prinsipper gjelder.
- Tre grunnvilkår for erstatning:
 - ansvarsgrunnlag; staten har et objektivt ansvar.
 - økonomisk tap
 - årsakssammenheng

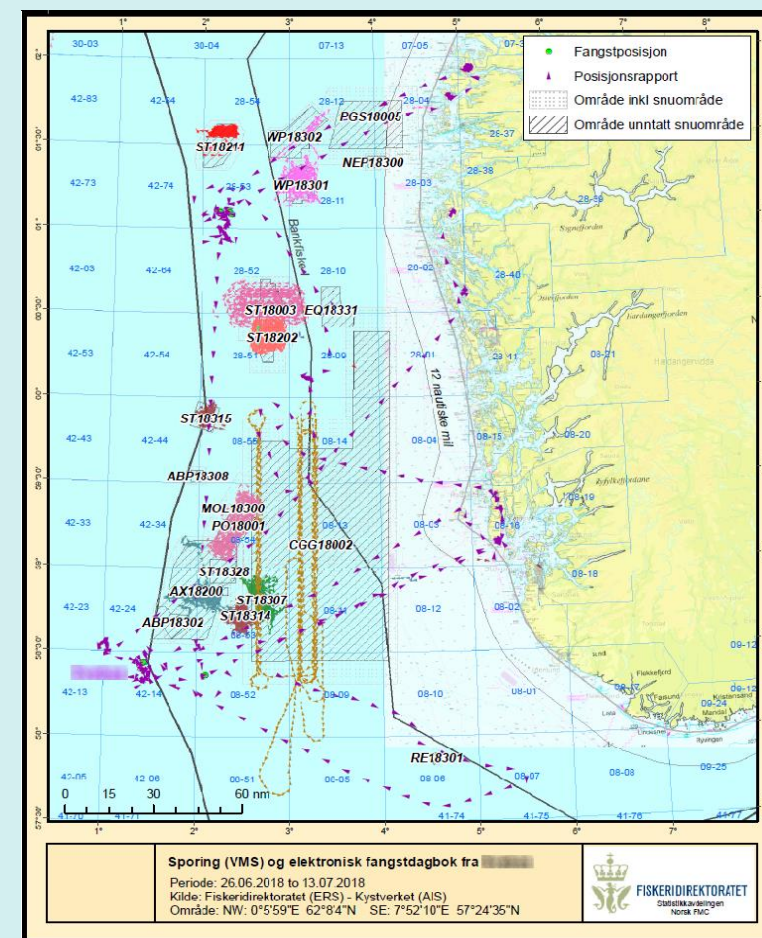
Erstatningsnemnda for beslagleggelse av fiskefelt – Vilkårene for erstatning - Årsakssammenheng

- Fisker må sannsynliggjøre årsakssammenheng mellom seismikk-innsamling og økonomisk tap.
- Skremmeeffekt:
 - 20 nautiske mil fra seismikkfartøy
 - 2 uker etter avsluttet innsamling
- Fisker må påvise at han har fisket tilstrekkelig nær området hvor seismikkinnsamlingen pågikk.
- Sporing av seismikkfartøy/fiskefartøy

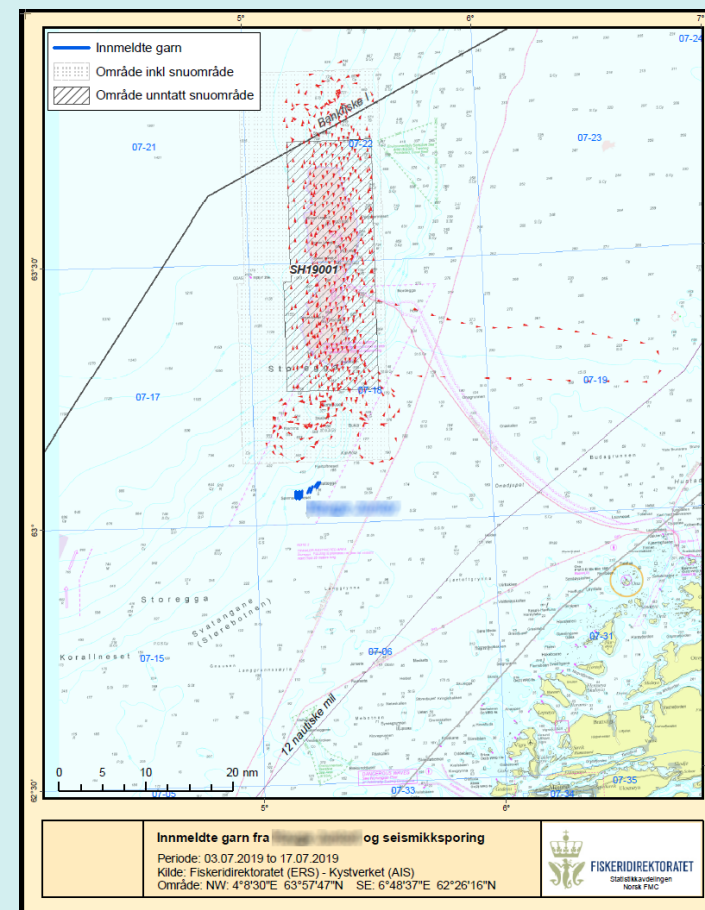
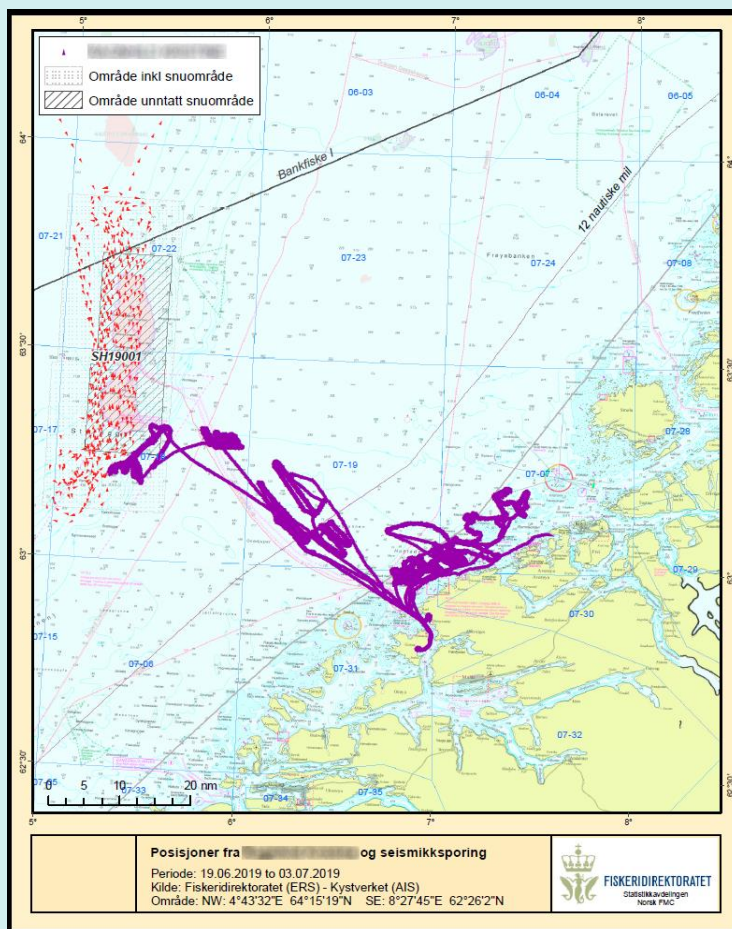

Erstatningsnemnda for beslagleggelse av fiskefelt – Vilkårene for erstatning - Årsakssammenheng

- Datakilder for fiskeriaktivitet:
- Fiskerisporing (VMS). Automatisk posisjonsrapportering
- Elektronisk fangstrapportering (ERS)
- AIS-sporing
- Rapportering av faststående redskap til Kystvakten
- Sluttsedler (Fangstfelt/lokasjon)
- Datakilder for seismikkaktivitet:
- Seismikksporing/skuddata

Erstatningsnemnda for beslagleggelse av fiskefelt – Vilkårene for erstatning - Årsakssammenheng

Erstatningsnemnda for beslagleggelse av fiskefelt – Vilkårene for erstatning - Økonomisk tap

- Fisker må sannsynliggjøre et økonomisk tap.
- Erstatningsutmåling – utg.pkt:
Fangstresultat i tidsrom for beslaglagt fiskefelt sammenlignes med fangstgjennomsnitt i tilsvarende periode i de tre foregående årene.
- Usikkerhetsmomenter –
skjønnsmessig utmåling
- Tapsbegrensningsplikt:
Fisker plikter å begrense sitt tap.
- Dette kan gjøres ved å:
Skifte fiskefelt, fiske på andre tilgjengelig fiskeslag, gjøre forsøk på å fiske.
- Avslag på erstatningssøknader der det ikke er gjort forsøk på å begrense tapet.

Erstatningsnemnda for beslagleggelse av fiskefelt – Vilkårene for erstatning

- Fartsområde for fiskefartøyene:
Oppgitt i fartøyinstruks eller farts-
sertifikat fra Sjøfartsdirektoratet.
- Avslag på søknader der fiskefartøy har
fisket utenfor fartsområdet det er
sertifisert for.
- Et grunnleggende erstatningsrettslig
vilkår at fiskefartøyet har driftet innenfor
det fartsområdet som det er registrert
for.

Erstatningsnemnda for beslaglegging av fiskefelt - Fangsttap på grunn av legging av strømkabel til olje- og gassfelt

- Nemnda har behandlet fire saker der fiskefeltet har vært beslaglagt som følge av legging av strømkabel til olje- og gassfelt:
- 1) Johan Sverdrup Fase 2: Nedlagt strømkabel fra Kårstø til Johan Sverdrup passerte gjennom fiskefelt i Boknafjorden (2021). Tre erstatningssøknader.
- 2) Ormen Lange Fase 3: Legging av kraftkabler mellom Nyhamna og Ormen Lange-feltet (2023). En erstatningssøknad.

Erstatningsnemnda for beslagleggelse av fiskefelt - Statistikk

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Behandlet	24	159	18	3	34	54	5	31	42	10	17	14	5	1	4	1	5
Innvilget	21	80	11	1	23	35	2	18	28	8	8	12	4	1	2	1	4
Avslag	3	79	7	2	11	19	3	13	14	2	9	2	1	0	2	0	1
Omsøkt	4 632 428	28 216 504	3 590 242	918 156	10 129 708	18 115 454	2 195 000	23 541 073	19 234 335	2 769 830	8 152 308	8 291 005	3 175 384	36 000	2 343 566	500 000	7 152 056
Utbetalt	2 333 100	7 550 500	765 500	300 000	3 905 000	4 432 552	850 000	9 009 260	2 117 241	546 000	1 809 433	4 846 016	1 978 797	7 896	98 864	500 000	3 915 909
Møter	2	8	4	2	4	5	2	3	3	2	2	2	3	2	3	3	3

Forklaring på hvordan sakene er talt:

- Utgangspunktet er antall saker som er behandlet på møter i det aktuelle året (altså ikke det året søknaden ble registrert mottatt eller det året vedtaket ble signert).
- Saker som er tatt opp på møte, men er utsatt av ulike årsaker er ikke talt med før de har fått sin første realitetsbehandling (avslag/innvilget).
- Alle klagesaker er med i oversikten, men innvilget sum er registrert på det året saken var oppe til behandling første gang.
- Alle søknader er bare talt en gang, selv om de er påklaget, og dermed har vært oppe til behandling to ganger i erstatningsnemnda og en gang i klagenemnda.
- Antall møter i klagenemnda er ikke med i oversikten.

Takk for oppmerksomheten